

[Aksel Møller.]

Måske havde vi endda været så vidt, at ingen socialdemokrat havde behøvet at falde for den fristelse at foreslå en nedskæring af forsvarsbudgettet. Nedskæringen, som forsvarsministeren ved tredje behandling af finansloven stillede forslag om, kunne jo hverken begrundes udenrigspolitisk eller forsvarspolitisk, men alene med den ulykkelige økonomiske situation, som fejlgreb og passivitet havde bragt os ind i.

At forslaget ikke kan begrundes med en udenrigspolitisk afspænding, tør vel ingen bestride. Der eksisterer ingen afspændingspolitik mere, og det er tvivlsomt, om der kan pustes nyt liv i den, så længe erindringen om Sovjetunionens blodige indgreb i Ungarn lever.

Det bliver vel aldrig opklaret, om denne afspænding alene var taktisk begrundet. Den har i hvert fald fortrinlig egnet sig til at sløve Vesteuropas agtpågivenhed, enten det nu var over for kommunisternes forsøg på at skaffe sig indflydelse i det mellemste østen ved at forsyne de arabiske lande med våben, eller det var for at få NATO-alliancen til at slække på sine forsvarsbestrebelse. Sovjetunionen har sandelig haft lykken med sig i sine forehavender. Suezkanalen er i hænderne på et ægyptisk diktatur under kommunistisk fadderskab. Sammenholdet mellem USA på den ene side og England-Frankrig på den anden har været i fare, FN har vist sig magtesløs, og de vesteuropæiske landes forsvarspolitik befinder sig i en opløsningstilstand. Denne udvikling må gøre et forstemmende indtryk på os alle. Og mon ikke det er det, som får den russiske udenrigspolitik til at vente sig resultater af, hvad man, hvis det ikke var så dystere en sag, det drejer sig om, kan kalde et bombardement med papirkugler mod de vesteuropæiske lande? Et forhåbentlig forgæves forsøg på at skræmme dem bort fra at skabe sig et forsvar af højeste effektivitet mod de nyeste våben.

Den danske regering kan ikke sige sig fri for medansvar for den opløsning, som hærger NATO. Det er en af de alvorligste anklager, som kan rettes mod socialdemokratiets regeringspolitik i Danmark. Den har ladet sig lede af indenrigspolitiske taktiske hensyn uden blik for, at den dermed

bidrog til at undergrave sammenholdet inden for NATO. En kædereaktion er blevet sat i gang. Om Danmark var den første eller kun nr. 2 i denne kæde, erindrer jeg ikke, men jeg erindrer, at vi uden at tage hensyn til solidariteten i NATO-alliancen nedsatte tjenestetiden og nedskar forsvarsbevillingerne. Vi har derfor ingen moralsk ret til at bebrejde andre allierede deres handlinger. Hvis enhver gør, som han vil, har alliancen så overhovedet nogen styrke? Kan vi med sindsro se på, at NATOs forsvarssystem smuldrer hen? Det russiske brev minder os dog om vor udsatte beliggenhed. Mon ikke vor interesse er nok så stor som nogen anden lille nations i en stærk og målbevidst forsvarsalliance? Men hvis der ved ensidige forandringer i de fælles forsvarsplaner opstår et tomrum omkring os, har vi ikke egne kræfter til at udfylde det med, og hvis den almindelige nedskæring og den om sig gribende forringelse af det vestlige forsvar betyder, at de forsvarsopgaver, der skal løses, forkortes tilsvarende, hvor ligger Danmark så? Bag de linjer, der skal holdes? Eller foran dem?

Den nuværende danske regering er ikke i stand til med vægt at rejse nogen kritik af den svigtende solidaritet. Jeg håber, at der efter dette valg vil komme en regering i Danmark, som vil tage initiativet til, at hele denne udvikling kan blive forhandlet mellem NATO-magterne — en regering, som energisk vil prøve på at opnå, at der træffes en fast aftale om, at ingen fravigelse af programmerne kan finde sted uden efter indbyrdes forhandling. Lykkes det ikke at standse forfaldet og genoprette solidariteten mellem Atlantpagtens lande, kan vi komme til at se vore egne forsvarsanstrengelser hænge frit svævende i luften. Vi kan komme til at opleve et Vesteuropa, som stykke for stykke udleveres til Sovjetunionens indflydelse og på længere sigt ender under dens herredømme.

Mit parti havde ønsket, at forsvarsudvalgets arbejde var blevet afsluttet og en betænkning offentliggjort. Venstres og det konservative folkepartis medlemmer i udvalget anså det for rigtigst, at offentligheden inden valget blev gjort bekendt med det fællessyn, som socialdemokratiets, venstres og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget anlægger på forsvarets